

STRENGTHENING TURKEY-AUSTRALIA PARTNERSHIP AFTER COVID-19 CRISIS

11 Ağustos 2020 | Zoom Video Konferans Sistemi

STRENGTHENING TURKEY-AUSTRALIA PARTNERSHIP AFTER COVID-19 CRISIS

11 Ağustos 2020

Zoom Video Konferans Sistemi

Konuşmacılar

- NAİL OLPAK
DEİK Başkanı
- MARC INNES BROWN
Avustralya Ankara Büyükelçisi
- KORHAN KARAKOÇ
T.C. Kanberra Büyükelçisi
- JEFFIE KAINE
Avustralya İstanbul Başkonsolosu
- MUSTAFA MERTCAN
DEİK/Türkiye-Avustralya İş Konseyi Başkanı
- HÜSEYİN (HUSS) MUSTAFA OAM
*Avustralya-Türkiye İş Konseyi (ATBC) Onursal Başkanı ve
Avustralya Commonwealth Bankası Çokkültürlü Toplum
Bankacılığı Genel Müdürü*
- SIMON MARR
The Men from Marr's Genel Müdürü

Katılımcı Sayısı: 181

TOPLANTI NOTU

11 Ağustos 2020 tarihinde DEİK/ Türkiye-Avustralya İş Konseyi tarafından, İş Konseyi Başkanı Mustafa Mertcan moderatörlüğünde, DEİK Başkanı Nail Olpak, Avustralya Ankara Büyükelçisi Marc Innes Brown, T.C. Kanberra Büyükelçisi Korhan Karakoç, Avustralya İstanbul Başkonsolosu Jeffie Kaine, Avustralya-Türkiye İş Konseyi (ATBC) Onursal Başkanı ve Avustralya Commonwealth Bankası Çokkültürlü Toplum Bankacılığı Genel Müdürü Huseyin (Huss) Mustafa OAM ve The Men from Marr's Genel Müdürü Simon Marr'ın katılımları ile düzenlenen "Strengthening Turkey-Australia Partnership After Covid-19 Crisis" webinar etkinliğinde ülkedeki iş yapma deneyimleri, ticaret ve yatırım alanlarında iş birliği fırsatları, ikili ticaretimizdeki potansiyel sektörler ve ülkenin makroekonomik görünümü değerlendirilmiştir. Etkinliğe 181 iş insanı katılım gerçekleştirmiştir.

MUSTAFA MERTCAN

DEİK/Türkiye-Avustralya İş Konseyi Başkanı

Öncelikli olarak “Covid-19 sonrası Türkiye–Avustralya İlişkilerini Güçlendirmek” başlıklı etkinliğimize katılan siz değerli konuşmacılar ve katılımcıları gönülden selamlıyor ve sağlıklı günler diliyorum. Umuyorum ki tüm dünya vatandaşları olarak geçirdiğimiz bu zor dönemde siz ve ailelerinizin sağlık durumları iyidir. İnanıyorum ki hep beraber yaşamış olduğumuz tüm zorlukların üstesinden gelecek ve bu günleri mümkün olan minimum kayıpla atlatacağız. Bu etkinliği gerçekleştirme sürecinde bizlerle koordine bir şekilde çalışan Avustralya’nın diplomatik temsilciliklerine ve AUSTRADE’e ise ayrıca teşekkür ediyorum.

Günümüzde Türkiye-Avustralya ikili ticari ilişkilerimize baktığımızda, ticaret hacmimizin yaklaşık 2 milyar dolar civarında olduğunu görüyoruz. İki ülkenin de ekonomik büyüklüğü göz önüne alındığında oldukça düşük bir rakam olarak kalmaktadır. (Önümüzdeki dönem hedefi: 5 milyar dolar.). Ayrıca, COVID-19’un olumsuz etkisi ile tüm dünyada olduğu gibi Türkiye – Avustralya ticari ilişkileri de durağanlaşmıştır. Bu nokta da kesinlikle karamsarlığa kapılmadan karşılıklı ticaretimizi geliştirmek için çalışmalarımızı arttırmalıyız. Ayrıca Covid-19 krizinin küresel ekonomiye olan olumsuz etkilerini gözlemlediğimizde bizlere bir takım görev ve sorumluluklar düştüğü inancındayım. Bu potansiyel dikkate alındığında Türkiye-Avustralya İş Konseyimize farklı sektörlerden iş insanlarının üye olması gücümüze güç katmakta ve ticaret hacmimizi arttırmak için bizlere ciddi avantaj ve enerji sağlamaktadır. Bunun yanı sıra Avustralya’da ikamet eden 200.000 civarında Türk vatandaşımızın olması da halihazırdaki diaspora varlığımız açısından çok önemli olmakla birlikte Avustralya pazarına erişim noktasında önemli bir dinamik olacağı kanaatindeyim.

Avustralya’ya ihracat kalemlerimizin geniş portföyü olmasına karşın ithalatta ağırlıklı belirli ürün gruplarının olduğu gözlemlenmektedir. Yatırım iş birliği noktasında ise

Avustralya'nın son dönemde büyüyen altyapı ihtiyaçlarını ve Türkiye'deki fırsatları da göz önüne katarak iş birliğini geliştirmek adına gerekli çalışmaları yapmalıyız. Tam da bu nedenlerden dolayı başkan olduğum DEİK Avustralya – Türkiye İş Konseyi olarak Bakanlığımızın “Yeniden Asya” vizyonunu benimsedik ve Avustralya'nın bölgenin en önemli oyuncularından birisi olduğunun farkında olarak adımlarımızı atıyoruz. Covid-19 salgının başlangıcından günümüze kadar birçok toplantı ve aksiyon planı oluşturup zararı minimize etmek ve her iki ülkenin ticari ilişkisini güçlendirmek için çalışmalar planlamaktayız;

- Türkiye-Avustralya İş Konseyi olarak ikili ticaret yatırım ilişkilerimizin gelişmesi ve farkındalık yaratmak adına sanal etkinlikler ve (COVID-19) sonrası süreçte fiziki organizasyonlar düzenliyor olacağız.
- Bir sonraki hedefimiz ise belirlenecek potansiyel sektörlerdeki Türk ve Avustralyalı firmaları aynı platformda bir araya getirip B2B formatında bir araya getirmektir. Bu şekilde karşılıklı yeni başlangıçlara uygun ortam yaratmak istiyoruz.
- COVID-19 sonrası süreçte yine İş Konseyi olarak Avustralya'yı ziyaret ederek partner kuruluşlarımızla ilişkilerimizi geliştirmek ve mevcut ticari ilişkilerimizi bir üst noktaya taşımak istiyoruz.
- Dr. Altay Atlı'nın katkılarıyla tüm Türk iş insanlarına özel olarak Avustralya'da İş Yapma Rehberi hazırlıyoruz. İş dünyasının gereksinimlerine göre hazırlanan bir akademik çalışma oluyor. Lansmanını yaklaşık olarak 1-2 ay içinde gerçekleştireceğiz.
- Aynı şekilde Avustralya'daki yatırımcılar ve iş insanları nezdinde de ülkemiz hakkında farkındalık oluşturulması için de çok sayıda proje ve etkinlik planlıyoruz.

Dünyanın en büyük 14. Ekonomisi olan Avustralya sunduğu fırsatlarla uluslararası yatırımcılar tarafından sıkça tercih edilen ve Türk iş insanlarımız için de fırsatlar barındıran bir ülkedir. Türkiye'nin de son yıllarda giderek kolaylaşan iş yapma kanunları, iyileşen yatırım iklimi, bugün de aramızda bulunan Avustralyalı dostumuz Simon Marr'ın da firmasıyla katkı verdiği Çanakkale 1915 Köprüsü gibi büyük altyapı projeleri ve inovasyona yatırımları, onun bölgesel bir oyuncu olmasına katkı sağlamaktadır. COVID-19 krizinden sonra bölgesel aktörlerin de daha fazla öne çıkacağı düşünüldüğünde iş birliğini artırma gereksinimi giderek artıyor. Uluslararası firmaların da Avustralya'da oldukça aktif olduğunu görüyoruz. Fortune Global 500 listesinde ilk 10 sırada yer alan firmaların 9'unun Avustralya'da operasyonu bulunmaktadır. Avustralya'nın ülkemiz ile iş birliği açısından ne büyük bir potansiyel

taşıdığını ortaya koyan bir istatistik olarak göze çarpıyor. Avustralya'nın AB ile olan ilişkilerinin gelişmesi sürecinde Türkiye-Avustralya ilişkileri açısından da büyük fırsat olduğunu düşünmekteyiz. Tekrardan değerli vaktini ayıran tüm kıymetli konuşmacı ve katılımcılara teşekkür ediyor ve gerçekleştirdiğimiz bu etkinliğin iki ülke ilişkilerine olumlu katkıları olacağına gönülden inanıyorum.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Sizleri Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu – DEİK adına saygıyla selamlıyor, sağlıklı günler diliyorum. Sizlerle kısa bir zaman sonra yeniden bir arada olmak mutluluk verici. 18 Haziran’da düzenlediğimiz “DTİK Avustralya’daki Türk Yatırımcı ile Buluşuyor” toplantımızda, salgın kapsamında Avustralya’daki genel ekonomik görünümü ve Türkiye-Avustralya ile ticaret ve yatırım ilişkilerini konuşmuştuk.

COVID-19 salgını ve sonrasında, günlük yaşantımızdan iş hayatımıza kadar birçok unsurun eskisi gibi olmayacağı; yeni normalde, ekonomik, ticari ve siyasi ilişkilerde de birçok başlığın yeniden tesis edileceği görülüyor.

- Globalleşmeden glokalleşmeye dönüşümü konuştuğumuz,
- Ekonomik rekabette öne çıkan ölçek ekonomisi kavramından, tek kaynağa bağlı kalmanın risklerini tartıştığımız,
- Lojistiğin hayatımızdaki yerinin tekrar sorgulandığı, yakınlık veya uzaklık kavramlarının yerine “ulaşılabilirlik” kavramının öne çıktığı,
- Merkez Bankalarının alışageldiğimiz rollerinin dışına çıkarak Yatırım Kredilerine destek vermeye başladığı bir dönemi yaşıyoruz.

Görünen o ki, bu dönemin kazananı, “tedarik zincirini” bozmadan sürdürebilenler olacak ve dönemin anahtar kelimesi de “güven” olacak.

Türkiye ve Avustralya köklü geçmişi olan iki dost ülke... Öyle ki, Mustafa Kemal Atatürk tarafından Çanakkale Savaşı’nda hayatını kaybeden Anzak askerlerin annelerine yönelik söylenen sözler, halen Sydney’in merkezindeki Hyde Park’ta yer alan anıtta yer alıyor. Ve Avustralyalılar her yıl Çanakkale’ye gelip törenler düzenliyorlar. Ancak belirtmeliyim ki, kültürel ve tarihsel yakınlığımız ticaret potansiyelimizi yansıtmıyor. Güncel olarak 2 milyar \$ civarında bir ticaret hacmimiz var. Ben bu rakamın yeterli

olmadığı kanaatindeyim ve bu noktada görevin de bizlere, iş dünyasına düştüğüne inanıyorum. O halde daha yüksek ekonomik hacimlere erişebilmek için, aramızdaki temasın kalıcılığını ve iletişimin sürdürülebilirliğini sağlayarak, bir iş birliği ve ortak çalışma kültürünü, daha da genişletmek ve derinleştirmemiz gerekir.

Bu bağlamda, Avustralya ile ekonomik ilişkilerimizin daha da güçlenmesini sağlayacağını düşündüğüm birkaç maddeyi dikkatinize sunmak isterim.

- Avustralya pazarı, vatandaşların alım gücünün yüksekliği ve ülkenin çok sayıda bölge ülkesiyle karşılıklı ticareti kolaylaştırıcı anlaşmalarının olması sayesinde yatırımcılar tarafından sıkça tercih edilen bir ülke olarak karşımıza çıkıyor. Türk iş dünyamızın Avustralya'yı yatırım açısından daha çok değerlendirmesi gerekiyor.
- Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu tarafından geçtiğimiz (2019) Ağustos'ta gerçekleştirilen 11. Büyükelçiler Konferansında açıklanan "Yeniden Asya" stratejisi kapsamında da G-20 partnerimiz Avustralya'yla da ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesinin önemi giderek artıyor.
- Tedarik zincirleri dönüşümünde özellikle Avustralya'nın Avrupa Birliği ile imzalayacağı Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında ülkemiz ve Avustralya arasında daha güçlü ekonomik ilişkiler kurulabilir.
- Avustralya'nın Çin Malezya, Güney Kore, Singapur, Japonya gibi ülkelere Serbest Ticaret Anlaşması bulunmaktadır. Bu bakımdan Avustralya'yı tercih eden yatırımcılarımız ülkeyi bir hub olarak da değerlendirebilir.
- Türkiye Avustralyalı firmalar için Avrupa ve Ortadoğu pazarlarına giriş de bir hub olarak değerlendirilebilir.
- Son 20 yıldır Avustralya ekonomisi kesintisiz bir büyümeye sahip. Aynı şekilde altyapı yatırım ihtiyacı da artıyor. Türk inşaat sektörü için de bu hali ile tam bir cazibe merkezi durumunda, değerlendirilebilir.
- Avustralya kültürel diplomasi ve eğitim alanlarında da öne çıkan bir ülke. Buralarda da iş birliği kurulabilir.
- Ayrıca, THY tarafından Avustralya'ya direkt uçuş açılması planlanıyor. Ancak yapılan girişimlere pandemi arasının da verilmesiyle kısa vadede düşük bir ihtimal olarak gözüküyor. Bununla birlikte, direkt uçuşun açılmasının ikili ilişkilere ivme kazandırma potansiyeline sahip olduğunu düşünüyorum.

Ülkenin dış ticaret hacminin 1/3'ü Çin ile gerçekleşiyor, COVID-19 salgını krizi çerçevesinde Avustralyalı üst düzey yetkilileri pazar çeşitliliğinin önemini kavradığına inanıyorum. Tabii Türkiye de birçok alanda, küresel tedarik zincirinde yer değiştirecek bazı alanları dolduracak. Bu alanda birçok çalışma yapılıyor. İçinde bulunduğumuz normalleşme sürecinde iş birliklerimizi maksimum seviyeye yükselteceğimize inanıyorum.

Sözlerime son vermeden izninizle kısaca DEİK'ten söz etmek istiyorum. Türk özel sektörünün dış dünyaya açılan penceresi olan DEİK, Türkiye-Avustralya İş Konseyi gibi Ülke Bazlı 146 İş Konseyiyle, "ticari diplomasi" anlayışıyla çalışan bir iş platformu. Bilgi ve etkileşimin öneminin arttığı günümüzde, Avustralyalı dostlarımızı da networkümüzden daha fazla faydalanmaya davet ediyorum. DEİK olarak bu süreçte neler yaptığımızı da kısaca anlatmak isterim. "İşlerimizi Askıya Almıyoruz", "İşletmelerimizin ve çalışanlarımızın sağlığını ve istihdamını koruyoruz" sloganlarımız ile çalışmalarımıza ve üyelerimizin sesi olmaya devam ediyoruz. Her gün, Büyükelçilerimiz ve Ticaret Müşavirlerimizin de video konferans yöntemiyle katıldığı 5-10 adet İş Konseyi Yürütme Kurulu Toplantısı, karşı kanat görüşmeleri, webinarlarımız, Interconnected Business toplantılarımız ile, hem işlerimizi yürütüyor, hem de buralardan aldığımız sorun, öneri, her türlü bilgiyi, Devletimizin ilgili birimlerine ileterek, çözüme katkı sunmaya devam ediyoruz.

Avustralyalı yazar Richard Flanagan, "Kuzeyin Derinliklerine Giden Dar Yol" adlı romanında, "Tanıştığım herkesin bir parçasıyım." diyor. Türk ve Avustralyalı İş Dünyası olarak, önümüzdeki dönemde de birbirimizin ayrılmaz bir parçası olduğumuz bilinciyle ve birlikte ilerleyeceğimize olan inancıyla, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

MARC INNES BROWN

Avustralya Ankara Büyükelçisi

Avustralya ve Türkiye arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerini geliştirme konusunda bu önemli seminerin düzenlenmesini sağlayan DEİK başkanlarına teşekkür ediyorum. Ayrıca, seminere katılan tüm iş insanlarımıza ve Sayın Büyükelçi Karakoç'a katkıları için teşekkür ediyorum. Seminerin katılımcılar üzerinde iki ülke arasındaki karşılıklı potansiyel ilişkiler konusunda olumlu etki bırakacağını umuyorum. Öncelikli amaçlarımızdan birisi iki ülke arasındaki duruma yönelik farkındalığı artırmaktır. İki ülke arasındaki potansiyel ve fırsatlar konusunda farkındalık yaratmak ve iş insanlarını bilgilendirmek işimizin en önemli parçalarından birisidir. İki G-20 ekonomisi olan Avustralya ve Türkiye'nin ticaret rakamları yakın ilişkilere rağmen potansiyeli yansıtmamaktadır. Örneğin, 2019 yılında iki ülke arasındaki toplam ticaret 1,6 milyar dolardır. İki G-20 ülkesi için bu rakam oldukça düşük kalmaktadır. Avustralya perspektifinden bakacak olursak, Avustralya Türkiye'ye çoğunlukla altın, pamuk ve endüstriyel ham madde ihraç etmektedir. Son zamanlarda, dişli makineler ve etkili aşlar gibi son teknoloji ve tıbbi malzeme de sağlamıştır. Aslında, giderek artan sayıda Türk şirketi de Avustralya'daki mühendislik uzmanları, yenilikçi teknolojiler, danışmanlık hizmetleri ve inşaat güvenliği eğitimi gibi alanlardan faydalanmaktadır. Servcorp, Cochlear, CSL Behring, CHEP, GHD, Worley Parsons ve IFM gibi dünya çapında tanınan şirketler de dâhil olmak üzere Türkiye'de faaliyet gösteren yaklaşık 30 Avustralya şirketi mevcuttur. Coğrafi uzaklık olsa dahi bu göstergenin günümüz dünyasında önemini yitirdiği görülmektedir. Umuyorum ki Türk Hava Yolları da oldukça kapsamlı direkt uçuş ağına kısa sürede Avustralya'yı da ekleyecektir.

Mevcut ticaretimizi ve yatırım ilişkilerimizi geliştirmek konusunda fırsat ve potansiyel barındırdığını düşündüğümüz birkaç önemli sektör belirledik. Bunlar; altyapı, madencilik, tarım, eğitim ve dijital teknoloji ve hizmetlerdir. Türk şirketlerinin ilgisini çekeceğini düşündüğümüz birkaç sektörde yenilikçi Avustralya teknoloji

ve hizmet alımlarını öne çıkarmaya çalışmaktayız. Avustralyalı altyapı şirketleri özellikle Ortadoğu ve Afrika'da oldukça aktif. Türk müteahhitlerinin bu bölgelerde önemli altyapı projelerine liderlik ettiğini biliyoruz. Bu kapsamda ilişkilerimizi geliştirebileceğimize inanıyoruz. Türkiye'nin başlıca ulaşım ve kaynak altyapı projelerinin devam eden gelişimi, işbirliği için önemli fırsatlar yaratmıştır. Avustralyalı bir firma olan Worley Parsons, 5 yıllık multi milyar dolarlık Trans-Anadolu doğalgaz boru hattı projesinin ana yüklenicisi olarak seçildi. Ve bugün bizde mükemmel bir Avustralya mühendisliği örneğine sahibiz: "Marr Contracting".

Avustralya, dünya lideri bir madencilik sektörüne sahiptir ve Türkiye madencilik sektörünün devam eden gelişimi, Avustralya'daki teknoloji, ekipman ve hizmet şirketlerinin Türk sanayisini desteklemesi için önemli fırsatlar sunmaktadır. RPM Global şu anda Türkiye'deki faaliyetlerini genişletmektedir. (en son portföyüne bir Türk maden mühendisi ekledi ve Türkiye'deki büyük altın ve kömür projelerinin çoğunda çalışıyor.) Palaris, Tümad ve Yatağan Kömür Projesi için fizibilite projesini tamamladı ve üzerinde çalışmaktadır.

Türkiye gibi Avustralya da önemli bir tarım ülkesidir. İleri teknoloji ve uygulamalarla yönetilen kırsal ihracat, Avustralya'nın toplam ihracatının %11'ini oluşturdu ve 2017-18'de 47 milyar Avustralya doları değerindeydi. Avustralya, son yıllarda Türkiye'ye önemli sayıda sığır ve koyun ihraç etmiştir. Ek olarak, Avustralya yünü ve pamuğu da Türkiye'nin tekstil endüstrisine önemli bir girdi olmuştur. Türkiye'nin tarım sektöründe üretkenliği artırma çabaları göz önüne alındığında, Avustralyalı şirketler hayvan yetiştiriciliği, genetik stok iyileştirme ve sürü yönetimine yardımcı olmak için mükemmel bir kapasiteye sahiptir; süt üretimi; veterinerlik hizmetleri; kuru arazi sulama teknolojileri; biyogüvenlik; ve tedarik zinciri yönetimi de bu kapsama dahil edilebilir.

Eğitim de daha önce bahsettiğimiz önemli sektörlerin içerisinde yer almaktadır. Şu anda Avustralya kurumlarında yükseköğrenim, mesleki eğitim, okullar ve İngilizce dil eğitiminde kayıtlı 1.500'den fazla Türk öğrenci bulunmaktadır. Avustralya, daha fazla Türk öğrenciyi burada okumaya teşvik etmeye isteklidir ve avantajları olarak: Avustralya'nın, dünyanın en iyi 100'ü arasından 7 üniversiteye sahip olması, ilk 200'de 11 ve mezun istihdam edilebilirliği için ilk 100'de 8. Sırada olması, en iyi dereceye sahip 50 öğrenci şehriden 6'sının Avustralya'da olması örnek verilebilir.

COVID-19 süresince eğitim ve öğretime ara verildi ve bu durum gelecekteki planları da değiştirecektir. Avustralya, yeni öğrenme yöntemlerini destekleyebilecek bazı

ileri eğitim teknolojilerine sahiptir ve bunlar, eğitimde sağlam bir inovasyon üzerine inşa edilmiştir. 'Matific' çevrimiçi matematik öğretim kursu şu anda Tink Kolejlerinde kullanılıyor ve daha birçok Edtech şirketini Türkiye'deki lise ve üniversitelerle buluşturmayı planlıyoruz.

İleriye dönük stratejilerimizin bir parçası olarak desteklemek istediğimiz bir diğer alan, yeni iş yöntemlerini mümkün kılan dijital teknolojiler ve hizmetlerdir. Avustralya, yapay zeka gibi bir dizi alanda başarılıdır; blok zinciri; siber güvenlik; dijital oyunlar; büyük veri analizi ve kuantum hesaplama dâhil kurumsal teknolojiler; fintech ve sürükleyici medya (artırılmış gerçeklik / sanal gerçeklik) bunlardan sayılabilir. Türkiye ile güçlü bir işbirliği olabileceğini düşünüyoruz. Türkiye'nin teknoloji meraklısı genç ve dinamik nüfusu, dijitalleşen ekonomisi ve kurumları ile özellikle Fintech, Edtech ve Healthtech alanlarında Dijital Teknoloji ve Hizmetler alanında gelecekte işbirliği olarak büyük bir potansiyele sahip olduğunu söylemek mümkündür.

İstanbul Konsoloslüğümüz içinde ve Dubai'de bir bölgesel yatırım ofisi ile temsil edilen 'AUSTRADE, eyalet ve bölge hükümetleri ile işbirliği içinde çalışarak 8 öncelikli sektörden birindeki projelerde nitelikli potansiyel yatırımcılara yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Belirlenen 8 öncelikli sektör dışındaki diğer yatırımlar için, bir ofis kurma, vergilendirme, yatırım alanlarını ve ortaklarını belirleme, vb. ile ilgili hukuki ve muhasebeyle ilgili tavsiyeler gibi uzman profesyonel hizmetler için pazardaki hizmet sağlayıcılara tanıtımlar da sunabilmektedir.

KORHAN KARAKOÇ T.C. Kanberra Büyükelçisi

Dünya, içinde bulunduğumuz durumda tam olarak öngörülemeyen yeni normale hazırlanırken Avustralya-Türkiye ilişkilerini geliştirmek konusunda yapılabileceklere eğilmek durumundayız. Günümüzde küresel ticarete büyük belirsizlikler var, pandeminin sebep olduğu korumacı bir ortam oluşmuş durumdadır. Tedarik zincirlerindeki bozulmalar tüm kırılganlığı ile karşımızda durmaktadır. Bizi bekleyen riskli ve karmaşık bir ticaret ortamı gözükmektedir. BBA rakamlarına göre 2020 yılında birçok alanda daralma yaşayacağımız öngörülmektedir. Doğrudan Yabancı Yatırımların %40 oranında azalacağı ve küresel turizm endüstrisinin 1,2 trilyon ABD doları değerinde kayba uğrayacağı öngörülürleri dikkat çekmektedir. Bu spesifik örnekler hem Türkiye hem de Avustralya için endişe verici gözükmektedir. Bu noktada Avustralya hükümetinin krizin başladığı tarihten beri başarılı bir sınav verdiğini söylemek mümkündür. Bu başarılı yönetişimin devam etmesini umuyoruz.

Küresel ticaretteki daralma, tedarik kaynaklarındaki bozulma ve ağır darbe almış hizmet sektörünü bir arada değerlendirdiğimizde pandeminin kalıcı ve ciddi hasarlar bırakacağını söylemek mümkündür. Ancak, tüm bu tatsız gelişmelere rağmen Türkiye ile Avustralya arasındaki ortak değerler ve karşılıklı saygı temelinde uzun yıllardır sürdürdüğümüz dostane ilişkiler her iki tarafında yararına olacak şekilde ikili ticaretimizi daha da geliştirmemiz yönünde bize ümit vermektedir. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin bir ticaret ortağı olarak bazı avantajlarını vurgulamak önemlidir. Öncelikle, eşsiz jeo-stratejik konumuyla Türkiye sadece birkaç saatlik uçuş mesafesinde 1,5 milyar insana erişim imkânına sahiptir. Sadece kendi iç pazarında değil; Avrupa, Asya, Ortadoğu ve Afrika'da da yatırım fırsatları sunmaktadır. Bu avantaj, Türkiye'yi önemli bir geçiş kapısı haline getirmektedir. Buna ilaveten, Türkiye'nin AB ile gümrük ticareti anlaşması bütün ticari ortaklarına aynı ahdi zemini sunmaktadır. Böylece, Türk firmaları yüksek kalitede tasarım ve üretim imkânı sunmaktadır. Türkiye, ayrıca girişimci ruha ve Batı tipi eğitilmiş insan

kaynağına sahip gelişmekte olan bir ülkedir. Bu dinamizm sayesinde yüksek büyüme rakamları öngörebilmekte ve yatırım fırsatları barındırmaktadır.

Bu arka plan temelinde Avustralya'nın Türkiye ile stratejik bağlarını geliştirmesinden yüksek fayda sağlayabileceğini öngörüyorum. Türk şirketlerinin bölgedeki güçlü bağlantılarının ve satış kanallarının Avustralyalı şirketler için de çok değerli olacağını kanaatindeyim. Aynı durum, Türk şirketlerinin Asya-Pasifik bölgesindeki bağlantıları için de geçerlidir. Savunma sanayii konusuna ek bir parantez açacak olursak, Türkiye'nin ciddi bir seferberlik içinde olduğunu söylemek mümkündür. Avustralya da kısa süre önce 10 yıllık bir program ilan etti ve bu noktada önümüzdeki dönemde iki ülkenin işbirliği yapabileceğini ümit ediyorum. İki ülke arasında ortak faaliyetler düzenleyerek müşteri portföyü oluşturmak gerektiği kanaatindeyim. Post-COVID-19 döneminde bunlara ivme kazandırabilirsek iki ülke arasındaki gerçek potansiyeli yakalama şansımız olabilir. Bunların yanı sıra, pazar araştırmaları için ziyaretler gerçekleştiren girişimcilerimize karşılıklı teşvikler sunabiliriz. Küçük ve orta boyutlu işletmelerimizin ihracat kapasitelerini ölçebilmek adına bu tür işletmeleri Türk ve Avustralyalı perakendeciler ile buluşturabiliriz. Ayrıca, Türk Hava Yollarının Avustralya'ya direk uçuşlarını başlatması her açıdan avantajlı olacaktır. Türkiye, turizm açısından da önemli bir destinasyon bu yüzden Avustralya'dan turist çekmektedir ancak Avustralya'nın turizm sektöründe Türkiye'nin payının az olduğu görülmektedir. Bu yüzden, karşılıklı turizm ilişkilerini geliştirmek noktasında da neler yapılabileceği düşünülmelidir. Bütün bunların yanında Çin vurgusu yapmak da gereklidir. Dünyadaki bütün ülkeler Çin ile ilişkilerini gözden geçirmektedirler, artık Çin ile ilişkilerin ikili düzeyde değil çok boyutlu düzeyde olması gerektiğini düşünüyorum. Avustralya'nın dış ticarete birkaç ülkeye bağımlılığını azaltmak konusunda Başbakan Scott Morrison'ın da değindiği gibi ticareti çeşitlendirmenin zamanı gelmiştir. Bu yüzden, Türkiye ve Avrupa değerlendirilebilecek önemli alternatif pazarlar olarak görülmektedir. Sonuç olarak, pandemi ve Çin'den kaynaklanan belirsizlik ortamında Türkiye ve Avustralya'nın birbirleri için önemli fırsatlar olabilecekleri kanaatindeyim.

JEFFIE KAINE

Avustralya İstanbul Başkonsolosu

İstanbul Başkonsolosluğunda, Avustralya'ya nasıl yatırım yapılacağı konusunda Türk işletmelerinden düzenli olarak sorular alıyoruz. Bu yüzden, bu sürecin nasıl işlediğine dair bir taslak vermenin faydalı olacağını düşündüm. Şu anda yabancı yatırım, Avustralya ekonomisinde önemli bir rol oynamaktadır. Ve son üç yılda, dünyanın en iyi 10 FDI, yani doğrudan yabancı yatırım destinasyonları arasındayız. ABD, Avustralya'daki en büyük FDI kaynağıdır ve onu İngiltere, Japonya, Hollanda ve Kanada izlemektedir. Yatırım konusunda önde gelen bir federal hükümet kurumu, Avustralya Ticaret Komisyonudur ve burada, İstanbul Başkonsolosluğumuzda Avustralya ofisleri de bulunmaktadır.

Ayrıca merkezi Dubai'de, Türkiye'yi de kapsayan bir bölgesel ticaret ve yatırım ofisi bulunmaktadır.

Ancak bunun gerçek bir eşdeğer olmadığını belirtmek gerekmektedir. Burada başkanlığa bağlı olan yatırım ofisinin gerçek karşılığı değildir. Tam karşılığı olan bir organizasyon bulunmamaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin yaptığı gibi, çeşitli alanlarda yatırım için büyük bir teşvik fırsatları da sunulmamaktadır. Bu nedenle, Avustralya'da yatırım yapmak isteyen Türk iş insanları için alışılmadık olabilmektedir. Avustralya'ya yatırım yapma potansiyeli olan yatırımcılar için, bir dizi uygunluk koşulunu karşılamalı ve Avustralya hükümetinin belirlediği öncelikli sektörlerle yatırım yapmakla ilgilenmelisiniz. Bu öncelikli sektörler tarım işletmeciliği ve gıda, özellikle yeni yiyecek ve içecek üretimi, yoğun tarım ve bahçecilik ve reklam teknolojisi olarak belirtilebilir. Daha sonra, özellikle savunma ve uzay endüstrisi, döngüsel ekonomi ve Avustralya'ya çoktan iyi bir yatırım olduğunu düşündüğüm dijital teknoloji gelmektedir. Avustralya, araştırma ve geliştirmede gerçekten çok güçlü temele sahip ülkelerden birisidir. Diğer sektörler ise altyapı ve turizm ve son olarak, hükümet için kritik olan mineraller ve bakır gibi stratejik maddelere özel bir odaklanma olan

madencilik ve kaynaklar sektörüdür. Yatırım sürecinde, bu belirli sekiz sektöre ilgi duymanız önemlidir. Ayrıca, yatırımcılar için web sitesini kullanmalarını tavsiye edebilirim. Avustralya'daki yatırım ortamı ve fırsatlar hakkında genel bilgilere ulaşmak noktasında "yatırımcı" bölümü bilgiler içermektedir. Ek olarak, devlet dairelerinden de bilgi alabilirsiniz. Avustralya da Amerika gibi eyaletler ile yönetilen federal bir sisteme sahiptir. Her hükümetin genellikle oldukça aktif çalışan bir ticaret ve yatırım ofisi vardır. Örneğin, Victoria ticaret ve yatırım ofisinin aslında Dubai'de de bir ofisi vardır. Her hükümetin web sitelerine göz atmak ve öncelikli sektörlerinin neler olduğunu görmek faydalı olmaktadır. Portföy yatırımları, satış temsilcisi ofislerinin kurulmasına ve doğrudan satın almalara yardımcı olmamaktadır. Yatırım yapmaya karar verdiğinizde, hükümet bu öneriyi gözden geçirecek ve ulusal çıkarlarımızla tutarlı olduğundan emin olacaktır. Öncelikle, Avustralya'da bir şirkette menfaat elde etmek isteyen yabancı yatırımcılar için yeni bir ulusal güvenlik testi olması gerekmektedir. Bu yönde ilerlemek isteyen ve yatırım yapmak isteyen yatırımcılar için onay sürecini anlamanıza ve yönlendirmenize yardımcı olabilecek yerel bir hukuk firmasına danışmanızı tavsiye ederim.

HUSEYİN (HUSS) MUSTAFA OAM

**Avustralya-Türkiye İş Konseyi (ATBC)
Onursal Başkanı ve Avustralya
Commonwealth Bankası Çokkültürlü
Toplum Bankacılığı Genel Müdürü**

Commonwealth Bank, Avustralya'nın en büyük bankasıdır ve aynı zamanda Avustralya'nın en büyük şirketlerinden biridir. 45.000 çalışanı ve 16 milyon müşterisiyle dünya standartlarına göre dünyanın en büyük 10 bankası arasında yer almaktadır. CBA'daki şu anki görevim, Ağustos 2016'da kurulurken başlattığım bir bölüm olan "Multicultural Community Banking Australia"nın Genel Müdürlüğüdür. Mevcut görevime kadar geçen 15 yıl içinde, Victoria, Tazmanya'da İşletme Bankacılığı Genel Müdürü olarak görev yaptım ve bir süre Batı Avustralya'daki İş Bankası ile de çalıştım. Çeyrek asırdan fazla bir süredir Türk Topluluğu ve Avustralya Çok Kültürlü Topluluğu ile birlikte çalışarak hem Avustralya hem de Türkiye'de kültürel çeşitliliği, Türk kültürünü ve Avustralya Türk iş dünyasını birlikteliğe teşvik etmekte aktif roller aldım.

Avustralya İş Topluluğu ile çalışma konusunda çok tutkuluyum ve gerçekten gurur duyduğum şeylerden biri, 2003 yılında Avustralya Türk İş Konseyi'nin (ATBC) kurulmasında öncü bir rol oynamaktır. Avustralya Türk İş Konseyi'nin kurucu yönetim kurulu üyesiyim ve arka arkaya 11 yıl Avustralya Türk İş Konseyi Başkanı olarak görev yaptım ve 2017'de Avustralya Türk İş Konseyi Onursal Başkanı olarak atandım. ATBC'nin vizyonu, üyelerimizin ve Avustralya-Türk İş Dünyası'nın ağ oluşturma, en iyi uygulamaları paylaşma ve Avustralya İş Toplulukları arasında güçlü bir köprü kurma yoluyla işlerini büyütmelerine yardımcı olmak amacıyla her zaman aktif bir iş konseyi olmak olmuştur. ATBC, son 17 yıldır, Avustralya İş Topluluğu'nun Türkiye'deki Türk İşletmeleriyle iş yapmasına yardımcı olacak araç olmak için büyük bir gayretle çalıştı. Türk Hükümeti ve Türk İş dünyasının talebi üzerine Türkiye'den çok sayıda iş heyetine

ev sahipliği yaptık ve İstanbul Türkiye’de bir dizi iş konferansına katıldık. ATBC, iki ülke arasındaki ticari bağları ve ticaret seviyesini güçlendirmek için Türkiye’deki işletme sahipleri ve kuruluşları ile Avustralya’daki işletme sahipleri arasında değerli bir köprü kurmuştur.

Hepimizin bildiği gibi, bugün Avustralya ve Türkiye’nin değer verdiği güçlü bağ ilk kez 1915’te Gelibolu’daki savaş meydanlarında kuruldu. İki eski düşmanın bugün sahip olduğu güçlü dostluk bağı, hem Avustralya hem de Türkiye için ortaklığımızı daha da güçlendirmek ve iş ve ticaret seviyemizi artırmak için eşsiz bir fırsat sağlamaktadır. Türk Kültürü, Avustralya’da 70 yılı aşkın bir süredir, Kıbrıs’tan ilk Türklerin 1947’de ve daha sonra 1968’de Türkiye’den kitlesel Türk göçü ile varlığını sürdürmektedir. Bugün, çok kültürlü Avustralya’nın gelişmesine, refahına ve dokusuna önemli ölçüde katkıda bulunan ve önemli ölçüde katkıda bulunan, Türkçe konuşan bir geçmişe sahip yaklaşık 200.000 Avustralyalı ile dördüncü nesil Türk-Avustralyalılara sahibiz.

Türkiye ile Avustralya arasındaki mevcut birleşik ticaret yılda yaklaşık 1 milyar ABD doları civarında iken, COVID-19’dan sonra bu ticaret seviyesini önemli ölçüde artırmak için eşsiz bir fırsat vardır. COVID-19 pandemisi bir dünya sağlık kriziyle sonuçlandı, ancak aynı zamanda dünya ekonomisini de yok etti ve hangi ülkede yaşıyor olursak olalım hepimizin hayatımızı yaşama şeklimizi değiştirdi, ancak eminim ki 6 veya 18 ay sonra bu virüsü yeneceğiz ve güçlü küresel ekonomik büyüme ile yeniden normale döneceğiz. COVID-19 sonrası dönem çalışma şekillerimiz konusunda yeni fırsatlar yaratacak ve temel ürünler için yerel üretime daha fazla odaklanacak. Ayrıca yeni İş modellerinin geliştirilmesiyle sonuçlanacak ve Avustralya ve Türkiye’ye yeni ortak girişimlere bakmak için eşsiz bir fırsat sunacaktır. COVID-19 sonrası, endüstri dâhil her düzeyde iki ülke arasındaki etkileşim seviyesini artırmalıyız. Milletler arasındaki ortaklıkları güçlendirmenin temel bileşeninin, her iki ülkeye de karşılıklı fayda sağlayacak fırsatları belirlemek ve yaratmak için birbirlerini daha iyi tanımak ve birbirlerinin güçlü yanlarını ve hafızalarını anlamak olduğuna inanıyorum.

Türkiye yaklaşık 10 yıl önce Avrupa’nın Çin’i olarak anılıyordu ve bir aşamada Çin, Türkiye’den daha hızlı büyüyen tek ekonomiydi. 2008 yılında Türkiye bankacılık sisteminde yaptığım 2 haftalık çalışma gezimi hatırlıyorum ve bulgularına çok sevinmiştim. Türkiye’nin o zamanlar Avrupa’nın en genç nüfusa sahip olduğunu ve Avrupa’da satılan tüm televizyonların ve beyaz eşyaların yaklaşık %50’sini ürettiğini hatırlıyorum. Türk mamul malları da Avrupa’da üretilen ürünler olarak etiketlenirdi

ve birçok tüketici Avrupa'da üretilen otomobil, beyaz eşya ve elektronik eşya gibi ürünleri Çin ve Asya'da üretilen ürünlerden daha kaliteli olarak kabul etmekteydi.

Türkiye'nin para birimi son üç yılda önemli ölçüde değer kaybetti ve Türkiye şu anda Avrupa'da en düşük işgücü maliyetine sahip ülkedir. Çin'in ortalama asgari ücreti şu anda aylık 360 ABD doları civarında, Türkiye'nin asgari ücreti şu anda ayda 355 ABD doları seviyesindedir. Avustralya'da şu anda Çin ve Asya'dan tedarik ettiğimiz birçok malın imalatına daha güçlü bir odaklanma göreceğimizi ve en büyük zorluğun aylık 2340 ABD Doları asgari ücretle Avustralya'nın mevcut işgücü maliyetleri, başka bir deyişle Avustralya'nın işçilik maliyetleri olduğunu düşünüyorum. Türkiye ve Çin'den yaklaşık 6 kat daha yüksektir.

Muhtemel bir yeni iş modeli, Avustralya'nın imalat kuruluşunun bir parçası olarak doğrudan bir fayda sağlayacağı Türkiye'de ortak mülkiyetle ortak üretim projelerine yatırım yapmayı düşünmesi olabilir. Araştırmalar tüketicilerin benzer maliyetle Avrupa'da üretilmiş bir ürünü tercih ettiğini gösterdiğinden, tüketiciler Avrupa'da üretilmiş bir ürünü tercih ediyorlar. Avustralya'nın tarımsal bilgi birikimine ilişkin yeniliklerini Türkiye'ye ihraç etmesini de büyük bir fırsat olarak görüyorum, son zamanlarda Türkiye'nin tarımsal ürün ithalatı hızla artmaktadır.

Avustralya'nın COVID-19 sonrası için başka bir fırsat alanı eğitim alanıdır. Türkiye'nin yabancı üniversitelerde okuyan çok sayıda Türk öğrencisi vardır ve Türkiye'den gelen öğrenci sayısını artırmak için büyük bir fırsat bulunmaktadır. Şu anda Avustralya Üniversitelerinde okuyan Türk Öğrenci sayısı 1000 civarındadır ve bu sayı önemli ölçüde artırılabilir. Ayrıca, Avustralya ile Türkiye arasındaki kardeş üniversite programlarının sayısını artırmakta önemli girişimlerden olabilir.

COVID-19 sonrası bir diğer büyük fırsat alanı turizm sektörüdür. Türkiye'de son 15 yılda nüfusun orta sınıfı önemli ölçüde arttı ve Türkiye'den Avustralya'ya direkt uçuşlarımız olursa, her iki ülkeden de turist sayısının önemli ölçüde artacağı öngörülmektedir. 15 yılı aşkın süredir, Türk Hava Yolları'nın doğu eyaletleri Melbourne ve Sidney'den İstanbul'a direkt uçuşları başlatması için lobi yapmaktayım. Türk Hava Yolları, Sidney ve Melbourne'den İstanbul'a direkt uçuş başlatırsa, dünyada Melbourne ve Sidney'den Avrupa'ya direkt uçuş yapan ilk havayolu şirketi olacak. Eğer bu direkt uçuşlar başlarsa, İstanbul'un da Dubai'ye benzer şekilde, dünyanın stop-over merkezi olması için muazzam bir fırsat olarak görüyorum. Londra ve Avrupa'nın diğer bölgelerine uçan yolcuların İstanbul'da mola vermeleri için uygun bir merkez olacaktır. Bu girişimin ekonomik faydası da oldukça fazla olarak beklenmektedir.

Avustralyalı ve Türk İş dünyası, Avustralya ile Türkiye arasında doğrudan uçuşlar başlarsa çok daha kolay iş yapabileceklerdir.

Türkiye ile Avustralya arasındaki ortaklıkları güçlendirme hedefimize ulaşmak için daha fazla iş ortaklığı oluşturmamız. Ayrıca yeni iş modellerini ve girişimleri değerlendirmek için endüstri temelli ortak ticaret misyonları üstlenmeye de bakmak durumundayız. Bana göre her şey, iki ülke arasındaki ticareti güçlendirecek ortak girişim fırsatlarını güçlendirmenin itici gücü olarak değerlendirmek için hem Türkiye hem de Avustralya'nın güçlü yönlerini tanımlamakla ilgilidir.

Sonuç olarak, COVID-19 sonrasında birçok şeyi farklı şekilde yapacağımızı ve diğer ülkelerle nasıl ticaret yapacağımız ve malları nasıl tedarik edeceğimiz konusunda yeni seçenekleri ve iş modellerini değerlendirmeye hazırlıklı olmamızı belirtmek önemlidir. Ancak o zaman, Avustralya ve Türkiye'nin tam ekonomik potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için ve iki ülke arasındaki güçlü ortaklığı daha da güçlendirecek bazı girişimleri hayata geçirebiliriz.

SIMON MARR

The Men from Marr's Genel Müdürü

Çanakkale 1915 Köprüsü projesi bir araya gelerek beraber üreten iki büyük ulusu temsil etmektedir. Avustralya ve Türkiye gerçekten eşsiz bir bağa sahip iki ülke, bu durumu Gelibolu'ya proje için ilk gittiğimde fark ettim. Avustralyalılar ve Türkler arasında otomatik olarak bu bağ oluştu. Bu bağ, Avustralyalılar için gerçekten çok önemli ve bu projeyi bize fırsat tanınan bir iş olarak düşünüyorum. Çanakkale Boğazı'ndan Gelibolu'ya gidip bir köprü inşa etmek bizim için inanılmaz bir fırsat ve bu proje sonsuza dek benim için önemli olacaktır. Bu proje ve sonrasında da daha güçlü bağlar kurabileceğimiz iki ülke olarak ilerlediğimizi düşünüyorum. İş dünyası için bu projenin gerçekten harika bir örnek olduğunu düşünüyorum. Uluslar olarak bir araya gelmekten ve bir köprü inşa etmekten daha sembolik bir şey yoktur.

Şirket olarak, küresel olarak faaliyet gösteren bir Avustralya şirketiyiz. Kendi neslimizle birlikte bir aile şirketiyiz ve Avustralya'nın her yerinde faaliyet göstermekteyiz. Ayrıca, Birleşik Krallıkta ve Orta Doğu'da ofislerimiz mevcut. Orta Doğu'da Dubai, Bahreyn ve Katar'da iş yapıyoruz, Asya'da çalıştık ve Türkiye'de de dâhil olduğumuz bu harika projemiz var. Avustralya'daki en karmaşık projelerden bazıları üzerinde çalıştık. Birkaç örnek vermek gerekirse; opera binası, Sidney'de 2 milyar dolarlık bir proje, yeni bir altı yıldızlı otel, Sidney'in kalbindeki otel kumarhanesi ve sonra şu anda üzerinde çalıştığımız şehir metrosu söylenebilir. Dünya genelinde ise, Katar'da enerji santrali binası, Birleşik Krallıkta nükleer santral ve Dubai'de bitirdiğimiz ve halen devam eden bir dizi projemiz mevcuttur.

Çanakkale projesi çok uluslu işgücüne sahip bir iş olarak karşımıza çıkmaktadır. Avustralya, İngiltere, ve Filipinler'den gelen 25 kişilik bir ekip ve oldukça önemli sayıda istihdam edilmiş Türk çalışanlarla beraber bu çok uluslu yapıyı yansıtmaktadır. Bu projede karşılaşılan zorluklardan bazıları; deprem ve yüksek rüzgar bölgesi olması, suyun üzerinde çalışılıyor olması, çok uluslu ekip ve tüm dünyayı etkileyen

Covid-19 olarak belirtilebilir. Köprü, deprem bölgesinde ve yüksek rüzgar alanında inşa ediliyor, bu yüzden mühendislik çalışmalarını bu duruma uygun yapmak durumundayız. Daha önce de belirttiğim gibi, çok uluslu ekiplerle çalışıyoruz ve COVID-19 krizi ortaya çıktı ancak projede krizin yönetimi başarıyla yapılmaktadır.

Türkiye’de iş yapmanın kolaylığından bahsetmek gerekirse, ekibimle beraber proje için ilk gittiğimde bizim için en güzel şeylerden biri de Avustralya İstanbul Başkonsolosu Jeffie Kaine’in bize her konuda yardım etmesiydi. İhracat finansmanı sağlamak için ihtiyacımız olan yerlerde bize fon sağlamak konusunda harikaydı. İşimden önce ekipman satın alabilmemiz ve sipariş alabilmemiz için ve bizi desteklediler. Bu yüzden, Avustralya hükümetinin, Avustralya şirketlerine yardım etmek için orada olduğunu söyleyebilirim. Yerel Türk ekonomisiyle yoğun bir ilişki kurduk. Lojistik nakliye hizmeti tedariki ve malzeme ve işçilik hizmetleri aracılığıyla her türlü desteği aldık. Türkçe dilinde yardımcı olmak için yanımızdaydılar ve bu da bizi zorlamadı. Muhasebe ile ilgili konular zorluydu, ancak muhtemelen daha çok Türk vergi sistemini anlamak zordu. Ernst&Young ile Türk ofisine dâhil olduk ve harikaydılar ve birçok konuda yardımcı oldular. Türk teknoloji sistemine de gayet kolay uyum sağladığımızı söyleyebilirim. Böylece en büyük zorluğun finansal konular olduğu görülebilir ancak bu durum da bizim için sadece bir öğrenme eğrisiydi, kesinlikle bizi projeye dâhil olmaktan alıkoyan hiçbir şey olmadı. Türkiye’de çalışmanın gerçekten çok kolay olduğunu düşünüyorum. Avustralyalıların Türkiye’ye çok şey katabileceğini düşünüyorum, eminim ki Türk iş dünyası Avustralya’ya çok şey katabilir. Ve yine, sahip olduğumuz tarihsel bağlantının ve kültürel bağın asla küçümsenmemesi gerektiğini düşünüyorum.

**STRENGTHENING
TURKEY-AUSTRALIA
PARTNERSHIP AFTER
COVID-19 CRISIS**

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK

Genel Sekreter

BARKAN ÖZGÜR

Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı

VOLKAN YÜZER

İş Konseyi Bölge Direktörü

Tel: + 90 212 339 50 80

E-Posta: vyuzer@deik.org.tr

NESLİHAN ONURALP DAMALI

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 339 50 18

E-Posta: nonuralp@deik.org.tr

SELMA BARDAKCI

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 339 50 37

E-Posta: sbardakci@deik.org.tr

TEMMUZ YİĞİT BEZMEZ

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Tel: + 90 212 339 50 35

E-Posta: tbezmez@deik.org.tr

**Semineri izlemek için lütfen
tıklayınız.**

**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

